

मकवानपुरबाट प्रकाशित लोकप्रिय 'क' वर्गको पत्रिका

साझापुरा

राष्ट्रिय दैनिक

www.sajhakaranews.com

हालै स्वागिमान, कृषि कर्मको सम्मान

धान रोपौं, खाद्यान्नमा आत्मनिर्भर बनौं
राष्ट्रिय धान दिवस (असार १५) भव्य
रूपमा मनाऔं ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

मल कारखानाको सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने सम्झौता

साझापुरा संवाददाता

हेटौंडा, ८ असार / बागमती प्रदेश सरकारले काठमाडौं विश्वविद्यालयसँग युटिया मल उत्पादन कारखाना स्थापना गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने सम्झौता गरेको छ ।

युटिया युटिया मलको अभाव मिर्जना भइरहेका बेलामा प्रदेश सरकारले मल कारखाना स्थापना गर्न आवश्यक सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने सम्झौता गरेको हो । युटिया प्रदेशको कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्री बसुन्धरा हुमागाईं र विश्वविद्यालयका उपकुलपति पादुप्रायण ड. शोभा थापाले सम्झौतामा स्वाक्षर गरेका छन् ।

हेटौंडा, ८ असार / युटिया युटिया मलको अभाव मिर्जना भइरहेका बेलामा प्रदेश सरकारले मल कारखाना स्थापना गर्न आवश्यक सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने सम्झौता गरेको हो । युटिया युटिया मलको अभाव मिर्जना भइरहेका बेलामा प्रदेश सरकारले मल कारखाना स्थापना गर्न आवश्यक सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने सम्झौता गरेको हो ।

युटिया युटिया मलको अभाव मिर्जना भइरहेका बेलामा प्रदेश सरकारले मल कारखाना स्थापना गर्न आवश्यक सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने सम्झौता गरेको हो ।

युटिया युटिया मलको अभाव मिर्जना भइरहेका बेलामा प्रदेश सरकारले मल कारखाना स्थापना गर्न आवश्यक सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने सम्झौता गरेको हो । युटिया युटिया मलको अभाव मिर्जना भइरहेका बेलामा प्रदेश सरकारले मल कारखाना स्थापना गर्न आवश्यक सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने सम्झौता गरेको हो ।

युटिया युटिया मलको अभाव मिर्जना भइरहेका बेलामा प्रदेश सरकारले मल कारखाना स्थापना गर्न आवश्यक सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने सम्झौता गरेको हो । युटिया युटिया मलको अभाव मिर्जना भइरहेका बेलामा प्रदेश सरकारले मल कारखाना स्थापना गर्न आवश्यक सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने सम्झौता गरेको हो ।

भीमफेदी कारागारका कैदीको मृत्यु

हेटौंडा, ८ असार /

स्वास्थ्य समस्या आएपछि उपचारका लागि हेटौंडा अस्पताल ल्याउँदै गर्दा भीमफेदी कारागारका एक कैदीको मृत्यु भएको छ ।

भीमफेदी गाउँसेवाकक्षित क्षेत्रीय कारागार भीमफेदीमा ७ वर्षका लागि कैदी जीवन बिताइरहेका हेटौंडा उपमहानगरपालिका-२ घर भएका ३४ वर्षीय मिनत चौधरीको मृत्यु भएको हो । परिवार मंगलबार छाती पोल्ने र दुबले समस्या भएपछि कारागारमै छुट्ट्याएका थिए । उनको उपचारका लागि भीमफेदी बजारस्थित प्राथमिक स्वास्थ्य चौकीमा ल्याइएको थियो । स्वास्थ्य चौकीले परिवारलाई थप उपचारका लागि हेटौंडा अस्पताल पठाएको हो । उनको थप उपचारका लागि अस्पताल ल्याउने क्रममा मृत्यु भएको प्रहरीले जानकारी दिएको छ ।

परिवार सामुलिक मुद्दा कैद मुक्तता गरिरहेका थिए । जिल्ला अदालत मकवानपुरको अतिशक्ति २ जेठ २०७९ मा उनी कारागार चलायन भएका थिए । उनले ३ वर्ष कैद मुक्तता गरिसकेको कारागारले जनाएको छ । सबैको पोस्टमार्टम नहुँदा मृत्युको कारण बुझ्न नसकेको प्रहरीले जानकारी दिएको छ ।

समान शिक्षाको व्यवस्था गर्न माग गर्दै ज्ञापनपत्र

साझापुरा संवाददाता

हेटौंडा, ८ असार / नेकपा निकट अखिल (कान्तिकारी) मकवानपुरले सामुदायिक र नीजि विद्यालयको नाममा भइरहेको विभेदकारी शिक्षालाई समान शिक्षाको रूपमा लागू गर्न माग गर्दै हेटौंडा उपमहानगरपालिकालाई ज्ञापनपत्र बुझाएको छ ।

हेटौंडा उपमहानगरपालिकामा पुगेर अखिल (कान्तिकारी) का केन्द्रीय सचिवालय सदस्य तथा मकवानपुरका जिल्ला इन्चार्ज विवेक प्रधान र उपप्रमुख सुदम्बर शर्माको नेतृत्व समूहले ज्ञापनपत्र बुझाएको हो ।

उनीहरूले शिक्षा क्षेत्रमा भएको विविध समस्याहरूको समाधान गर्दै सचिवालय: नि:शुल्क शिक्षा लागू गर्न माग गर्दै हेटौंडा उपमहानगरपालिकाका मेयर भिनाकुमारी लामा र उपमेयर राजेश शर्माको नि:शुल्क आगमन बुझाएका छन् । ज्ञापनपत्रमा सामुदायिक र निजि विद्यालयको नाममा भइरहेको विभेदकारी शिक्षालाई समान शिक्षाको रूपमा लागू गर्नु राज्यको दायित्व भएता पनि

नेकपा निकट अखिल (कान्तिकारी) मकवानपुरले सामुदायिक र नीजि विद्यालयको नाममा भइरहेको विभेदकारी शिक्षालाई समान शिक्षाको रूपमा लागू गर्न माग गर्दै हेटौंडा उपमहानगरपालिकालाई ज्ञापनपत्र बुझाएको छ ।

राज्य सञ्चालकहरूले उक्त दायित्वबोध नगरेको उन्मुख गरिएको छ । त्यसै, नेपालको सिविल २०७२ को भाग २ अन्तर्गत धारा २१ को उपधारा २ मा उल्लेख गरे अनुसार आचारभूत तथा माध्यमिक तहसम्मको नि:शुल्क शिक्षा लागू गर्नसमेत बाधक भाग गरेको छ । सचिवालयले व्यवस्था गरेको नैतिक अधिकार तत्काल लागू गर्न, परराज्य पढ्न नगरेर अखिल (कान्तिकारी) कडा संघर्षमा उत्रिन ज्ञापनपत्र बुझाइएको हो ।

युटिया युटिया मलको अभाव मिर्जना भइरहेका बेलामा प्रदेश सरकारले मल कारखाना स्थापना गर्न आवश्यक सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने सम्झौता गरेको हो । युटिया युटिया मलको अभाव मिर्जना भइरहेका बेलामा प्रदेश सरकारले मल कारखाना स्थापना गर्न आवश्यक सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने सम्झौता गरेको हो ।

युटिया युटिया मलको अभाव मिर्जना भइरहेका बेलामा प्रदेश सरकारले मल कारखाना स्थापना गर्न आवश्यक सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने सम्झौता गरेको हो । युटिया युटिया मलको अभाव मिर्जना भइरहेका बेलामा प्रदेश सरकारले मल कारखाना स्थापना गर्न आवश्यक सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने सम्झौता गरेको हो ।

हेटौंडालाई Green City बनाउने उद्देश्यसहित सुन्दर नगरी हेटौंडामा बित्री शुभारम्भ

YADEA e-SCOOTERS

GRAND OPENING

Offer रु.१०,०००/- नगद छुट

YADEA e-SCOOTER का विशेषताहरू:

- Full Charge गर्न ४-५ घण्टा लाग्ने ।
- Full Charge ले १०० किमी कूदने ।
- २००० वाट क्षमता मध्येको एकपटक Full Charge गर्दा १.५ युनिट विद्युत खपत ।
- ट्यूबलेस टायर
- ट्याटिमा एक वर्ष वारेन्टी

बर्षा ई-अटोमोबाइल्स
हेटौंडा-२, चौकीटोल (आठठोटेनी नजिकै)
प्रो. सबी भण्डारी ९८५५०६७४६०

युटिया युटिया मलको अभाव मिर्जना भइरहेका बेलामा प्रदेश सरकारले मल कारखाना स्थापना गर्न आवश्यक सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने सम्झौता गरेको हो । युटिया युटिया मलको अभाव मिर्जना भइरहेका बेलामा प्रदेश सरकारले मल कारखाना स्थापना गर्न आवश्यक सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने सम्झौता गरेको हो ।

सम्पूर्ण ब्राण्डका गाडी एकै ठाउँमा सम्पूर्ण सेवासहित

सेवाहरू:

- कार वास मित्र/बाहिर
- वाइरिड मर्मत
- A/C मर्मत तथा ज्याँस रिफिलिङ
- सेन्सरसम्बन्धी समस्या कम्प्युटरबाट जाँचिने
- डेन्ट, पेन्ट, प्लाष्टिक/ज्याँस/इलेक्ट्रिक बेलिड
- टायर ब्यालेन्स, पन्चर र फेर्ने काम मेसिनबाट
- इन्जिनसम्बन्धी सबै काम

Himalayan Motors Pvt.Ltd.
हेटौंडा, चौकीटोल, सम्पर्क नं.: ०५७-५९०३३३

साझाकुरा

हाम्रो कुरा

हेटौंडा-कुलेखानी-काठमाडौं छोटे मार्ग वर्षा मौसममा विशेष सतर्कता अपनाउनुपर्छ

हेटौंडाबाट कुलेखानीहँदै काठमाडौं जाने मार्ग छोटे छ ।

दूरीका हिसाबले छोटे भएकैले बागमती प्रदेशको राजधानी हेटौंडा र देशको राजधानी काठमाडौं आउजाउ गर्नेहरूको रोजाईमा यो मार्ग पर्दै आएको छ । सामान्य अवस्थामा हेटौंडा-काठमाडौं करिब चार घण्टामा सजिलै आउजाउ गर्न सकिने हुँदा यो मार्ग सबैको रोजाईमा परेको हो । नजिक भएकाले प्रदेश र संघीय राजधानीमा काम गर्ने कर्मचारीहरूको पनि ओहोरदोहोर गर्ने प्रमुख मार्ग यो नै हो । त्यसैले यो मार्ग उपभोग गर्नेहरूको चाप बढेको छ । दैनिक हजारौं सवारी साधन चल्ने यो मार्गको अहिले वर्षा मौसमको अवस्था भने नाजुक बनेको छ ।

यो मार्गमा सवारी चाप बढेकैले बागमती प्रदेश सरकारले यसलाई फराकिलो बनाउने काम गरिरहेको छ । निकै सुस्त गतिमा अगाडि बढेको काम समयमै सकिनेमा शंका छ । निर्माण कार्य जारी रहेकोले उक्त मार्गअन्तर्गत भैँसे-भीमफेदी खण्ड ठाउँ ठाउँमा भीमफेदीबाट आउने राप्ती खोलाको बगरबाट डाइभर्सन निर्माण गरिएको छ । दैनिकजसो वर्षात भइरहेकोले उक्त डाइभर्सन भत्कने र घण्टौंसम्म जाममा पर्नुपर्ने विडम्बनापूर्ण अवस्था देखिएको छ । अर्कोतिर मार्गमा ठाउँ ठाउँमा पहिरो जान थालिसकेको छ । उक्त पहिरो भन्नु जोखिमपूर्ण भएको छ । मार्ग निर्माणको लागि पहाडमा हेभी मेशिन प्रयोग भएकोले जमिनभित्र वर्षातको पानी छिरेपछि धेरै स्थानमा पहिरो जाने सम्भावना बढेको छ । एकातिर खोला बगाउला भन्ने चिन्ता त अर्कोतिर पहिरोले पूर्वा भन्ने चिन्ता रहेको छ ।

स्थल मार्गबाट यात्रा यसै जोखिमपूर्ण हुन्छ । त्यसमाथि बाह्री र पहिरोको जोखिम भएको यो मार्ग प्रयोगमा सतर्कता अपनाउनु पर्छ । यसको लागि यात्रापूर्व मार्गको अवस्था बारे र वर्षातको बारेमा राम्ररी सूचना लिएर हिँड्नु उपयुक्त हुन्छ । जसको लागि नेपाल प्रहरी तथा सम्बन्धित पालिकाहरूबाट यथार्थ सूचना लिन पनि सकिन्छ । यसतर्फ सबै गम्भीर हुनुपर्छ ।

दिगो आर्थिक विकासका आधारहरु !

ग्येनाथ दाहाल

कुनै मुलुकको पहिलो दायित्व भनेको नै सर्वसाधारणको जीवनस्तर सुधार्नु तथा न्यूनतम आधारभूत मानवीय आवश्यकताका वस्तु तथा सेवाको आपूर्ति गर्न क्षमता राख्नुपर्ने हुन्छ । त्यसपछि उपलब्ध स्रोतसाधनको गितव्ययी तथा व्यावसायिक प्रयोजनको माध्यमद्वारा आयात प्रतिस्थापन गर्दै निर्यात वृद्धिका लागि पहिलो पलत आजको आवश्यकतामित्र पर्ने गर्दछ ।

तथा सम्स्कृतिक परिवेश आज पनि मानवीय रूपमा आत्मसम्मानपूर्वक बोज्न पाउने स्थितिमा छैन । योसँग आपत्तमा नैसलीयम विषयवस्तु आधुनिक समाजिक तथा आर्थिक परिवेशमा पुगेको सम्बन्धित अंकडाले देखाइरहेको छ ।

आज पनि समाजको सबैभन्दा तल्लो तहका २५ प्रतिशत मानिस निरक्षर गरिबीको रेखाभित्र छन भने उक्त समूहभन्दा माथिको ५५ प्रतिशत निम्नमध्यम वर्गीय नेपालीको जीवन आजको दिनमा पनि कष्टपूर्ण नै छ । बाँकी रहेको २० प्रतिशत जनतामा १५ प्रतिशत मानिस उच्चमध्यम वर्गीय परिवर्द्ध भन्ने समाजको सबैभन्दा माथिल्लो तह तथा तन्का जुन माथिल्लो पाँच प्रतिशत अत्यन्त धनी मानिसलाई मुलुकमा विद्यमान कुनै पनि किसिमका समस्याले (प्राकृतिक बहिष्कार) सिमितित असर गर्दैन । हाथोमा मात्र नभएर आजको विषयपरिवेशमा धनाढ्य वर्ग र उच्चमध्यम वर्ग समाजको लागि अत्यन्त आवश्यक सम्पत्ति पद्धति विनैहस्तै मुलुक पुगीको आपूर्ति प्रक्रियाको आयातको साधन विरचका पुगीपति धनाढ्य उच्चमशीन व्याक्ति तथा समूहलाई वपानीको माध्यमद्वारा मुलुकमा निर्यात गर्न गर्नुपर्छ । कुनै मुलुकको पहिलो दायित्व भनेको नै सर्वसाधारणको जीवनस्तर सुधार्नु तथा न्यूनतम आधारभूत मानवीय आवश्यकताका वस्तु तथा सेवाको आपूर्ति गर्न क्षमता राख्नुपर्ने हुन्छ । त्यसपछि उपलब्ध स्रोतसाधनको गितव्ययी तथा व्यावसायिक प्रयोजनको माध्यमद्वारा आयात प्रतिस्थापन गर्दै निर्यात वृद्धिका लागि पहिलो पलत आजको आवश्यकतामित्र पर्ने गर्दछ ।

हामी सबैको पासो भनी वा राजनीति, विकास तथा समृद्धिले सम्बोधन गर्नुपर्ने समूह भनेको नै हाम्रो समाजको सबैभन्दा तल्लो निरक्षर गरिबीको समूहमा परेको तथा र सोभन्दा माथिल्लो निम्नमध्यम वर्गीय समूह हो किनभने यसले समग्र जनसंख्याको ठूलो हिस्सालाई (८० प्रतिशत) प्रतिनिधित्व गर्दछ । हाम्रो अर्थको पहिलो दायित्व भनेको नै विदेशी तथा आर्थिक नीति र कार्यक्रमले लगायी तर्न सक्नुपर्ने भएको समाजको उपलब्धी वर्ग समूहलाई मुलुकबाट भारत नदिने वातावरणको निर्माण गर्न सक्नुपर्नेछ । बीचको निम्नमध्यम वर्गीय जनता जसले शीघ्र, समया तथा उत्पादनका लागि आवश्यक मानवीय श्रमको साधन उत्पादकत्वको

हुनसकेको भए आज मुलुक तथा नेपाली समाजको मुहार अलि राम्रो हुने थियो जस्तो मलाई व्यक्तिगत रूपमा लाग्ने गरेको छ । यस पुष्टभूमिमा कतिपय पक्षमा दिगो विकास तथा समृद्धिका लागि केही कुरामा कठोर र अडिग भए तापनि शासन सत्तामा बस्ने वा पर्ने स्पष्ट हुनुपर्ने समय चाँहि नआएको होइन ।

यसले हाम्रो परनिर्भरतामात्र बढाउन कि हाम्रो मिहिनेत तथा काम गर्ने बाटोमा समेत सुस्तता निम्त्याइरहेको छ । यसले जनताको आवश्यकता पूरा गर्ने, गरिने बस्तुको आगम वृद्धि गरी पुगी पलायनमात्र नभएर वैदेशिक व्यापारको हकमा हाम्रो स्थिति नाजुक बनाउँदै गएको छ । यदि यो अवस्था लामो समयसम्म रहने हो भने हामी विदेशी मुलुक टाट फट्टने अवस्था नभन्दा भन्ने सकिदैन ।

नेपालको प्रयोग तथा हाम्रो माटोको बनेट अत्यन्त संवेदनशील र कमजोर छ । ८० प्रतिशत भू-भाग विगतो र बाँकी थोरैभाग जमिन समथर रहेकाले कृषिमा आधुनिकीकरण गर्न एकातिर जुद्धारी र अर्कोतिर मूल्य बढी जाने देखिन्छ । वातावरणीय हिसावमा मूल्य बढीका लागि अत्यन्त उपयुक्त न त धेरै जाडो न त धेरै गढी हुनेभएकाले बसोबासका लागि सधैं राम्रो हुँदाहुँदै आर्थिक गतिविधि सञ्चालन एवं विस्तार गर्नका लागि अलि समस्या रहेको देखिन्छ । यस हिसावमा हाम्रो मुलुक र समाजलाई ब्यापिड गर्न किमिका विकास परि योजनाको छुट्टी लागू गर्ने तथा उपलब्धतालाई आधुनासात गर्न किमिमको विकासको नमूनाले मात्र हामीलाई अघि बढाउन मद्दत गर्दछ ।

राजनीति तथा निर्माण पद्धति अस्वभाविक रूपमा मजो छ । यसको परिणाम वातावरणीय रूपमा अत्यन्त महत्वपूर्ण मानिसको बर्जित तथा तिनको घनत्वको कारण तथा विलासता हामी कुनै न कुनै गल्फि गल्फि गर्दै आएको छ । हाम्रो मानव तथा तिनको प्राकृतिक बल तथा पानीको मुलुकको बारेमा धेरैभन्दा पनि संवेदनशील हुन नसकेको परिणाम वातावरणीय क्षति प्रतिकर्षण अकार्यवीर्य हो । मानव बस्ती अस्वभाविक रूपमा उर्वर तथा अन्न भण्डारमा थोरैभन्दा परिणाम हामी दिन प्रतिदिन भोगिरहेका छौं । सरकारी विस्तारता बलियो हुन नसक्ने भन्ने अस्वस्थकर खातु कस्तो उपभोग गर्ने गरेको छ । यसले हाम्रो स्वास्थ्य तथा धर्मको क्षति नसकोको गतिमा बढ्दो छ ।

र, अन्ततमा यी यात्रा पुराकारमा ध्यान पुऱ्याउँदै सामाजिक, सांस्कृतिक पक्षको सामना बहुसंख्यक गरिसकनुलाई निम्नै व्यापक विकास नमुना तथा तिनको सही विचारबन्ने मात्र मुलुक र समाजलाई दिगो विकासको बाटोमा अघि बढाउने मार्ग प्रशस्त गर्दछ ।

-श्री. हिमावन्त टामस

तातो बहसमा नेपाल-अमेरिका सम्बन्ध

नेपालको गणतान्त्रिक संविधान २०७२ को घोषणा पत्रका आफ्ना रिजर्भेशन राई भारतले अधोभित्त नाकाबन्दी लगायो । त्यसताका नेपाल-भारत सम्बन्धलाई लिएर राजनीतिक दृष्टि निकै तातोको थियो । त्यसपश्चात् केपी ओलीको सरकार बन्ने र यो सरकारले त फन्त विन्यास र तैसमा बहस गर्न थाल्यो । हलको देउरा सरकारका पालामा भने नेपाल-अमेरिका सम्बन्धले असाध्यै रूपमा चर्चा पाइरहेको छ । यसबाट नेपालको आन्तरिक राजनीति भ्रमन्तीबाट कसरी प्रभावित हुँदैरहेको भनी सजिलै बुझ्न सकिन्छ ।

उज्वल उत्तम

केही प्रतिनाथी मात्र नेपालको संसदले पारित गरेको अमेरिकी विकास परियोजना 'एससीसी'को चर्चा सलजुन नपाउँदै अहिले फेरि एउटा अर्को अमेरिकी सामरिक समझौता एएपीपीले मिडियामा राम्रो 'कभरेज' पाएको छ । सैन्य राजनीतिगत जोडिएको यो समझौता नेपाल जस्ता असलजुन राष्ट्रका लागि अति जोखिमपूर्ण हुने सारसहितका बहस बाक्ला भइरहेका छन् । यद्यपि, यसलाई लिएर नेपाल-अमेरिका सम्बन्धमा पुर्ववर्तिन गरिहान्न भने हतार हुँदैन । किनकि यो सम्बन्धको बहुआयामिकता छ । आर्थिक र 'डायप्लोमसी' सम्बन्ध रहेको अमेरिकाले विभिन्न कालखण्डमा नेपाललाई सामरिक रूपमा पनि साथ दिएका हुँदाहान्न छ । परपुर्वकालदेखि भारत र चीन (सिक्खत) का लागि सशस्त्र सामरिक महत्त्व रहेको नेपाल दोस्रो विश्वयुद्धपश्चात् विश्व शक्तिमा आएको अमेरिकाका लागि समेत उतिकै महत्त्वपूर्ण बन गयो । सन् १९४० (राणाकाल) मै नेपाल र अमेरिकाबीच दौलत सम्बन्ध स्थापना भएको थियो । तत्पश्चात् नेपालले संयुक्त राष्ट्रसंघको सदस्यता लिन गरेको प्रयासमा अमेरिकाको समर्थन रहेको थियो ।

तर, सन् १९४९ देखिको नेपालको प्रयासलाई तत्कालीन शाक्ति राष्ट्र सोभियत संघले अपसन्न परिदियो । एउटा महत्त्वको निरन्तर प्रयासले अमेरिकी समर्थनमा सन् १९५५ मा नेपाल राष्ट्रसंघको सदस्य बन्ने । त्यसपश्चात् अमेरिकाको हार्ड पठन राजकीय अग्रग गरी सोझै नेपाल-अमेरिका सम्बन्धलाई सामरिक बनाएका थिए । नेपालको यो दूरदर्शिताले सुकृष्णलाई सम्भवः सिक्खिम हुनसक्ने योग्यता । यसमा अमेरिकाको योगदान पनि अस्वस्थपूर्ण छ । नेवार, आकाशको द्विभेदी भएर पनि अमेरिका नेपालको सशक्त 'थर्ड नेबर' हो भन्दा अतिशयक्ति नहुला । यसको अन्वया आर्थिक तथा 'सोसल इन्फ्रान्स्ट्रक्चर'

हुन्छ । चीन विरोधी तिब्बती शरणार्थीको गतिविधि बढाइएको छ । रूस-युक्रेन मामलामा त फन्त रूस विरोधी अमेरिकी गठबन्धनलाई राष्ट्रसंघमा गरेको समर्थनबाट नेपाल अब अमेरिकी 'फ्लाइन्ग नेशन' बन्न उक्त रहेको बुझ्न सकिन्छ । 'एएपीपी' सम्झौतामा अमेरिकी सैनिक गतिविधिलाई औपचारिकता दिने भएकाले नेपाल अब अमेरिकाको सामरिक परिधिभित्र रहेको कोको 'क्लाइट नेशन' हुने आम बुझाइ छ ।

सरकारले सैनिक रूपमा असलजुन परराष्ट्र नीतिकै बचाउ गरिरहे तापनि व्यवहारमा त्यो अत्यन्त जटिल बन्दै गएको छ । आफ्नो 'डिप्लोम्याटिक' सुरक्षा रणनीति अनुसार चीन विरुद्ध योचोबन्दी हुँदै भारत हुँदै अमेरिका अहिले नेपालसम्म आइपुगेको भन्ने तर्क कमजोर छैन । भारतीय चरमवाट नेपाललाई हेर्ने र भारतको सहमतिमा नेपाललाई उक्त रणनीतिमा हिस्सेदार बनाउने अमेरिकी चालले नेपालको अर्को द्विभेदी चीनसँगको सम्बन्धमा अछेरो पर्ने सिक्खत छ । के परिचितत भूराजनीतिमा असलजुन नीतिबाट नेपालले अमेरिका र चीनलाई सन्तुलनमा राख्न सक्दैन त ? के अमेरिका र चीनले नेपालमा 'जिरो सम गेम' खेलन थालेका हुन् ? यी प्रश्नहरूको जवाफ सरकारले दिनुपर्छ ।

कुटनीतिमा 'जिरो सम गेम' भन्नाले कुनै लक्षित मुलुकमा एउटा शाक्ति राष्ट्रको प्रभावलाई निमित्तदान पारी अर्को शाक्ति राष्ट्रले आफ्नो (एकनीटी) बर्चस्व बढाउनु हो । नेपालमा भइरहेको भूराजनीतिक गतिविधिलाई अमेरिका र चीन 'जिरो सम गेम' खेलन थालेको आभास सचेत नागरिकहरूले गर्न थालेका छन् । तिब्बत मामला उनीहरूको मुख्य नेम हो भने नेपालको भूमि त्यसको खेल मैदान । राजतन्त्रकालमा उक्त नेम 'चिनियाँहरूको 'फेडर'मा' सेनाद्वयको र तिब्बतीहरूलाई जिताउने तयारी हुँदै गरेको आशांका छ । नेपालका ठूलो राजनीतिक दलहरूमाथि परिचयमा शक्तिहरूले गरेका अनेक नगर्भको 'डिभिडेण्ड' लिने केला भएको देखिन्छ । नेपाली नेताहरूले अब यो गर्न नपर्नेमा ओली सरकारको सहायता प्राप्त भए कुनै अनपेक्षित राजनीतिक घटना हुनसक्ने वा इन्ड्यामा सशस्त्र एउटा प्रयासले हेग पुऱ्याउन मार्गप्रशस्त पारिने जस्ता शय र चिन्ता सत्य मान्नेलाई नेताहरूबाट सुन्न थालिएको छ । तर शाक्ति राष्ट्रहरू बीचका

तिक्तता पनि भूराजनीतिक वातावरणमा भर पर्छ । विगतको समीक्षा गर्ने हो भने नेपाल मामलामा चीन र अमेरिका सडैका मात्र छैनन्, सधैं उल्टिका पनि छन् । सन् १९७७ मा सोभियत संघसँग वैरवात उल्टन भएपछि चीन अमेरिकी पोटाटामा गएको थियो । त्यसबखत तत्कालीन अमेरिकी राष्ट्रपति जेराल्ड फोर्ड र विश्वमन्त्री हेनरी किस्सिन्जरले चीनको भ्रमण गरेका थिए । उक्त समयमा भारतले सिक्खिम विस्तार गरेको थियो । उक्त भ्रमणमा नेपाललाई अर्को सिक्खिम हुन नदिने अमेरिकी अधिकारीहरूले चीनसँग समेत कारुकासी गरेको महत्त्वपूर्ण सूचना 'किस्सिन्जर फाइन्स'बाट सुन्न आएको छ ।

त्यसैगरी तत्कालीन माओवादी विद्रोही र नेपाल सरकारबीच भएको शाक्ति प्रक्रिया सम्पन्न गराउन भनी नेपाल आएको राष्ट्रसंघीय मिशन 'अनमिन्'लाई पनि भारत र चीनको आसरी समझदारीमा यहिगत हटाएको छ । यसपश्चात् पारस्परिक सिक्खिम कान हुने र विस्तार पनि कायम रहने सम्भावना हुने रहेछ । तर यसका लागि सत्ताकेन्द्रित नभई राष्ट्रकेन्द्रित कुटनीति आवश्यक पर्छ जुन राजा मोरेन्द्रको समयमा भएको थियो । मोरेन्द्र कुटनीतिको तारिक अमेरिकी मन्त्री किस्सिन्जरको कुरा थिए । मोरेन्द्रकालीन समदूरी कुटनीति एक सफल कुटनीति थियो । समयसमय यसलाई समर्थित कुटनीतिमा रूपान्तर गर्न आवश्यक छ ।

यी मुलुकहरूलाई समन्वितकालको सम्बन्ध कायम राख्न नेपालले केही न केही 'निप एण्ड टेक' गर्नुपर्छ । चीनले चाहे कुनै तिब्बतीहरूमाथि पञ्चपतकालीन निर्भय दान नगर्ने र उनीहरूलाई केही प्रशासकीय एवं सांस्कृतिक सुविधाबाट पनि विन्धित नगर्ने हो भने अमेरिकाले यस मामलामा थप टाउको सुझाइ गर्न पर्दैन । तर अमेरिकी नागरिक सुरक्षा, प्रजातन्त्र र मानवाधिकार उपरान्ती एउ तिब्बत मामलामा विश्वे संयोजक उत्रा जेवाको हानै भएकोले नेपाल भ्रमणसँग जोडिएका केही विषय सन्देशवाचक छन् । यो तै तिब्बती शरणार्थी मानिसलाई जोडिएको विषय त होइन भन्ने आशांका जनिएको छ । एएपीपी सम्झौता अनुसार तिब्बती नेपाला हुने भएपछि अमेरिकी नेम गतिविधिले यस्तो विकल्पाई पक्के पनि मलजल गर्न सक्छ ।

-बिपीके डेवना...

महत्त्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू	महत्त्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू
महत्त्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू	महत्त्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू
प्रहरी कन्ट्रोल: १००	नेपाल रेडक्रस: ५२०७११, ९८५२०२८९५२
जिल्ला टुर्किफ: ५२०७९९	हेटौंडा अस्पताल: ५२०३०५
बडा प्रहरी: ५२०२९९	परिवार नियोजन संघ: ५२०७५५, ९८५०७५०७५०
पशुपतिनगर इलाका: ५२०५५८	मनहरी रेडक्रस: ९८५४१०५८२१
पाण्डु इलाका: ५२०५५८	छतिवन रेडक्रस: ९८५१६२२११
मनहरी इलाका: ९८५४१०५९११	भीमफेदी रेडक्रस: ९८५०९९९
इलाका फायरबारी: ६२१९८०	पाण्डु रेडक्रस: ९८५४०७०७०७
इलाका भीमफेदी: ६९१५६२	बडगावारी रेडक्रस: ९८५४०७०७०७
इलाका डिपन: ९८५४२९९३८६१	सहकारी अस्पताल: ०४०४२४०७०, ९८५४१०५९११
चौकीटोल चौकी: ९७४२४५४५०१	बसामाडी एम्बुलेन्स: ९८५४२९७५४५
चिप्लडा चौकी: ९८३०००	साक्षा सन्त: १०१
चौखडा चौकी: ९८५४०७४५४०७	साक्ष देवसाइन नेपाल: १०१८
नेवारानी चौकी: ९८५४०७४५४०७	महाद्वी नेपाल: ५२१०५०
फाल्गु चौकी: ९८५४०७४५४०७	अगाडि अल अस्पताल: ९८५४२९६४५४
परमपेशारी चौकी: ९८५४०७४५४०७	साक्षा सन्त (राणाकाल): ९८५४२९६४५४

भोलिको पात्रो
भोलि वि.सं. २०७९ असार १० गते शुक्रबार २५ जुन २०२२ । असार कृष्णपक्ष एकादशी । तहलानामा एकादशी ११५२ । सुविम्व: ५:११, सुसुप्त: ७:०१ मा हुनेछ ।

आजको राशिफल	
मेघ: पराक्रम बुद्धि	तुला: आर्थिक हाथि
वृष: शत्रु बुद्धि	शुक्र: आर्थिक लाभ
मिथुन: भाव्यबाट सन्तोष	शनि: विदेशबाट लाभ
कनकट: अनावश्यक झंझट	मकर: आफन्तमा विवाद
रिश्त: गृहकलहमा बुद्धि	मेष: मार्गिक कार्यामा मन
कन्या: सम्पत्तिबाट लाभ	मीन: मानसमानमा बुद्धि

'दुग्ध विकास बोर्ड बलियो नभएसम्म दुग्ध क्षेत्र नै बलियो बन्न सक्दैन'

यहि असार १० र ११ गते मकवानपुर, हेटौडाको पनपना प्यालेसमा नेपाल डेरी एसोसिएसनको २२ औं वार्षिक साधारणसभा तथा ८ औं राष्ट्रिय महाधिवेशन हुँदैछ। एसोसिएसनको साधारणसभा, महाधिवेशन तथा एक दिने डेरी मेलाको विषयमा नेपाल डेरी एसोसिएसनका केन्द्रीय महासचिव **परशुराम राहाल**सँग गरिएको समावेषिक विषयमा **साझाकुरा**ले गरेको कुराकानी...

१. तपाईंको आफ्नो परिचय र यस क्षेत्रमा तपाईंको संलग्नताको समयका साथै अनुभवका बारेमा केहि बतायिनुपर्ने ?

म प्रन्हाद दाहाल, अन्न मेरो अनेकौं भाइस बढा न. २, ज्यामीभरकोट हनल पंचसाल नगरपालिका बढा न. २ काठे हो भने अहिले चाहिँ कठमाडौं बुढागिरी नगरपालिका बढा न. ८, मुन्दरबस्तीमा बस्छु । मेरो बढा विचससद राहाल र आमा हरिमाया राहालको कोषबाट २०३३ साल जेठ १८ गते मेरो जन्म भएको हो । मैले २०५२ सालबाट मैले डेरी व्यवसायमा प्रवेश गरेको हो । शुरूमा मैले परेशु डेरीको रुपमा काठमाडौंको धुम्बारासिमा गृह परे ।

अब हाप्पा उत्पादन पनि विदेशी उत्पादनसँग प्रतिस्पर्धा गर्न सक्ने बन्नू पर्ने चुनौती भए छ । अहिले पनि जम्मा १७ प्रतिशत दुध मात्र फर्मल सेक्टरमा लेबलिङ र प्याकेजिङ गरेर सामान बजारमा लान सकेका छौं । बाँकी दुध अहिले पनि त्यतिकै खुल्ला रुपमा बिक्रि भइरहेको छ । दुध तथा दुधजन्य पदार्थको खपत रफि छ । आशा छ सरकारले अरु सहयोग गरि राम्रो बजारन सहयोग पुर्याउने नै छ ।

२. नेपाल दुग्ध अन्न परामर्श बोर्डको कार्यकाय विवरण बताउनु ?

नेपालमा हाल दैनिक ६२ लाख लिटर दुध उत्पादन हुन्छ । उत्पादन र बजारको अवस्था हेर्दा २० प्रतिशत नपुग छ । त्यो पनि सरकारले थोरै सहयोग गर्ने हो भने पूर्ति गर्न सकिन्छ । अहिले पनि विभिन्न कारण राम्रो देशको कुनै उत्पादनको अभाव हिस्सा ३१ लाख लिटर दुध बजारसम्म अर्धपूर्ति छैन । अब देशका प्राय बिकट ठाउँमा पनि बाढीघाटो, बिजुली पुगिसक्यो । आशा गरी क्रमसँग केहि बढेमा अब नेपाल दुधमा पूर्ण आत्मनिर्भर हुन्छ । त्यसको लागि सबैभन्दा पहिला अधिकाधिक निर्यातबाट पल्लु कमी हुन जरुरी छ ।

३. नेपालमा दुग्धजन्य पदार्थको पहिलो बजारको अवस्था के छ ?

नेपालमा डेरीको इतिहास त्यसो धेरै लामो छैन तर पनि २००९ सालदेखि हालसम्म आउँदा निरि क्षेत्रको बजार १० प्रतिशत छ भने दुग्ध विकास संस्थानको २० प्रतिशत छ । बजारको ८० प्रतिशत माग नेपालको उत्पादनले धरेको छ भने अरु नपुग २० प्रतिशत विभिन्न अन्य देशबाट आयात भएको छ । नेपाल खुल्लु टाँडोको सदस्य भएको नताले

४. दुग्धजन्य पदार्थको उत्पादन कसरी बढाउन सकिन्छ ?

नेपालको औषालिक अवस्था नै मुख्य समस्या हो । यहाँ एक ठाउँबाट अर्को ठाउँमा आउन जान नै कठिन छ । दुधको आगु अत्यन्तै कम हुन्छ । निश्चित समय भित्र के गर्ने हो गरि सक्नुपर्दछ । सामो समय लगाएर त्यसको दुध गुणस्तर कसम यीरदान सक्दैन । त्यसपछि ससबाट बन्ने सामान पनि राम्रो हुँदैन । यहाँ सामान उत्पादन गर्ने गुणस्तर कुनै कम्प्याउन्स नभरी समस्या भएको हो । बजारीकरणको समस्या होइन । माग अनुसार सामान पुग्दान नसक्नु एउटा समस्या छ अर्नि पछि आफ्नो बजार गुमेर बजार नै नपुगनु अर्को समस्या छ ।

५. किसानको उत्पादन बढाउन सक्ने तरिका केहि ?

हामीले हाम्रा उत्पादनलाई जवसम्म विदेशी उत्पादनसँग प्रतिस्पर्धा गर्न सक्ने बजारन सक्दैनौ तबसम्म हामीका हाम्रा समस्या जस्ताको तस्तै रहन्छन् । यसका साथै राख्य तराबाट सहयोग पुग्न आवश्यक छ ।

६. किसानको उत्पादन बढाउन सक्ने तरिका केहि ?

हामी दुधजन्य सम्बन्ध राख्ने सबै तिकायको अभिभावक संस्था हो । यसले अहिले पनि सरोकारवालाको हितमा आफ्ना गतिविधिहरु चिरेको हुन्छ । हालसम्म बोर्डले गरेको कुराहरु सरकारसम्म नै छुन तर मानवसयले यसलाई दिने बजेट कम भएका कारण जसरी अे अे काम हुनुपर्ने थियो त्यो त्यो काम भने हुन सकेका छैनन् । अन्य देशको बोर्ड हेरी हामी देशको बोर्ड अत्यन्तै कमजोर छ । जवसम्म बोर्ड बलियो हुँदैन तबसम्म दुग्ध क्षेत्र नै बलियो बन्न सक्दैन । बोर्डले गरेका सबै काममा हामी सहभागी नै रहने गर्दछ तर कहिले कोहि भने निर्गत कुरा हेर्दा विमति पनि रहने गर्दछ तर ती सबै कुरा छलफल पछि सम्झौता पुग्ने गरिन्छ ।

७. पाउडर दुग्धको उत्पादनमा नेपाली बजार बाँकी कसरी बढाउन सकिन्छ ?

पाउडर दुध बजारन सक्दैन । फ्रेस दुध चाहिँनु तर हाम्रा देशमा भौतिक बजार नभए नै उत्पादक आबै वा पूरा चित्तो बनाएर दुध सार्वजिनिक स्थानमा पुग्दान पनि

अफगानिस्तानमा गाएको भूकम्पमा मृतकको संख्या १ हजार पुग्यो अरु १५ सय घाइते

काठमाडौं/ अफगानिस्तानमा गाएको भूकम्पमा मृत्यु हुनेको संख्या १ हजार पुगेको छ । भूकम्पबाट सबैभन्दा धेरै प्रभावित पाकिस्तान प्रान्तका सुचना प्रमुख मोहम्मद अहिन हफिजीले मृतकमा गाएको भूकम्पका कारण १ हजार जनको मृत्यु भएको बीबीसीलाई जानकारी दिएका हुन् ।

दुर्गम क्षेत्रमा रहेकाले त्यहाँ उदार एवम् राहत कार्यमा समस्या उत्पन्न भएको र हेमिकोप्टर तथा अन्य उपकरणको प्रयोग गरी बाँकी तथा उदार कार्य जारी राखिएको बताइएको छ । 'दुर्गम क्षेत्रमा सर्रासि पाकिस्तान प्रान्तको चार जिल्लामा शक्तिशाली भूकम्पको महसुस गरियो, यसका कारण हाम्रा सबै देशवासी मरिए एवम् घाइते भए भने दर्जनौं घरहरूमा जल भए ।' अफगानिस्तानमा तस्वियन सरकारका प्रवक्ता भिवाल कर्पिरीले समावेषिक सञ्जाल टिटर मार्फत जानकारी दिएका छन् ।

सो क्षेत्रमा तत्काल परिचालन हुन आग्रह गर्दछौ ।' अफगानिस्तानमा गाएको भूकम्पको धक्का छिमेकी मुलुकहरू पाकिस्तान र भारतसम्म महसुस गरिएको बीबीसीले जनाएको छ । यद्यपि भूकम्पका कारण अफगानिस्तानमा थोके अल्प कुनै क्षतिको विवरण भने नबनाइसकेको बीबीसी दुईले जनाएको छ । अफगानिस्तानमा प्रायःको भूकम्पहरू जाने गरेको बताइन्छ । पछिल्लो १० वर्षमा मात्र भूकम्पका कारण अफगानिस्तानमा ७ हजार भन्दा धेरैको मृत्यु भइसकेको बीबीसीले उल्लेख गरेको छ ।

भारतीय सेना प्रमुख नेपाल आउँदै

काठमाडौं/ भारतीय सेनाका प्रमुख मनोहर प्रसाद आगामी अगस्त महिनामा नेपाल आउने भन्ने जानकारी नेपाल आउने

नेपालको परराष्ट्र मन्त्रालयलाई उद्घत गर्दै भारतीय

सञ्चारकायमले नेपाल प्रथमका क्रममा पाण्डेलाई राष्ट्रिय विवादेवी भण्डारीले नेपाली सेनाको मानार्थ सेना प्रमुख पदबाट सम्मानित गर्ने उल्लेख गरेका छन् ।

आकर्षक घडेरी बिक्रिमा

हेटौडा उपमहानगरपालिका-१२, हरीगौडा, रमेशचोकमा १० घुर्को आकर्षक घडेरी बिक्रीमा छ । पानी, विजुली र राम्रो बाटो पुगेको मुख्य चोकमा अवस्थित घडेरी किन्न इच्छुकले तुरुन्त सम्पर्क गर्नुहोस् ।

सम्पर्क: ९८५२०७०६५, ९८५२२०९९१

के तपाईं फोटो कपी प्रिन्टर मेसिन किन्दै हुनुहुन्छ ?

Brother, Canon, HP, Sharp, Ricoh, Epson, Kyocera, Lexmark

Printer Shop The complete office solution

Contact No. 9845292140, 057-527041, Schoolroad, Hetauda-4 tonerhouse_htd@yahoo.com

मलको अभावका कारण तराईमा धान खेतहरू अझै बाभो

बारा, ८ असार/ रोपडाको सिजनको मध्यमा पर्ने असार १५ आउन एक हप्ता मात्र बाँकी रहेता बारामा भने रोपडा सुरु भएकी छैन । उनी पनि आकाशे पानीको भरमा हुने खेतीमा वर्ष नभएर माटो भिचको आडाको अभाव हुँदा विडमा बिउ हालने काम करिब एकदेखि २ हप्ता सम्म ढिलो भएको छ ।

त्यस माथि मल पनि नपाइने भए पछि बिउ उमिस्कैका बेलामा पनि किसानले रोपडा सुरु गरेका छैनन् । यसरी मल नपाइने भए पछि अन्नको भण्डार भनिने मध्य तराईको जिल्ला बारा, पर्सा, रौताहटमा रोपडा प्रभावित भएको छ ।

कृषि ज्ञानकेन्द्रको रेकर्ड अनुसार धी जिल्लाहरूमा १५० देखि १५० हजार हेक्टरसम्म धान खेती भइ असावै नै काटिने सारो धान छिटफुट रोपिएका छन् । तर यो पटक भने धी जिल्लामा २० प्रतिशत पनि रोपडा भएको छैन । अरु तराईका जिल्लाहरूको पनि अवस्था उनी छ ।

बाराबजारको पानीमा भेटियो हजैरा फैलाउने जीवाणु

काठमाडौं/ हजैरा देखाएका काठमाडौंको बाराबजारका दिदी बहिनौमा धारा र ट्युबवेलको पानीबाट हजैरा संक्रमण भएको गुपि्ट भएको छ ।

तातो बहसमा..

यसमा आलस्यका कारणले हुँदैमा गरी सन् २०१९ मा फिनिश राष्ट्रिय धी विन पिउने नेपाल प्रमुख केदारम धी फिनिश गैरुसको इटली प्रमुखीको परिचिन भने दिएका सार्वजनिक चेतनातीर्नाई कम आँसु हुन ।

आर्कषक घडेरी बिक्रिमा

हेटौडा उपमहानगरपालिका-१२, हरीगौडा, रमेशचोकमा १० घुर्को आर्कषक घडेरी बिक्रीमा छ । पानी, विजुली र राम्रो बाटो पुगेको मुख्य चोकमा अवस्थित घडेरी किन्न इच्छुकले तुरुन्त सम्पर्क गर्नुहोस् ।

के तपाईं फोटो कपी प्रिन्टर मेसिन किन्दै हुनुहुन्छ ?

Brother, Canon, HP, Sharp, Ricoh, Epson, Kyocera, Lexmark

Printer Shop The complete office solution

Contact No. 9845292140, 057-527041, Schoolroad, Hetauda-4 tonerhouse_htd@yahoo.com

हादिक समवेदना

स. डा. जणेश्वरप्रसाद घोसेल

साझाकुरा राष्ट्रिय दैनिक परिचार

Table with columns for job titles and salaries: Security Guard, Security Visitor, Light Vehicle Driver, Heavy Vehicle Driver, Cctv Operator.

Advertisement for Sky Of The World Manpower Pvt. Ltd. with contact information and services.

